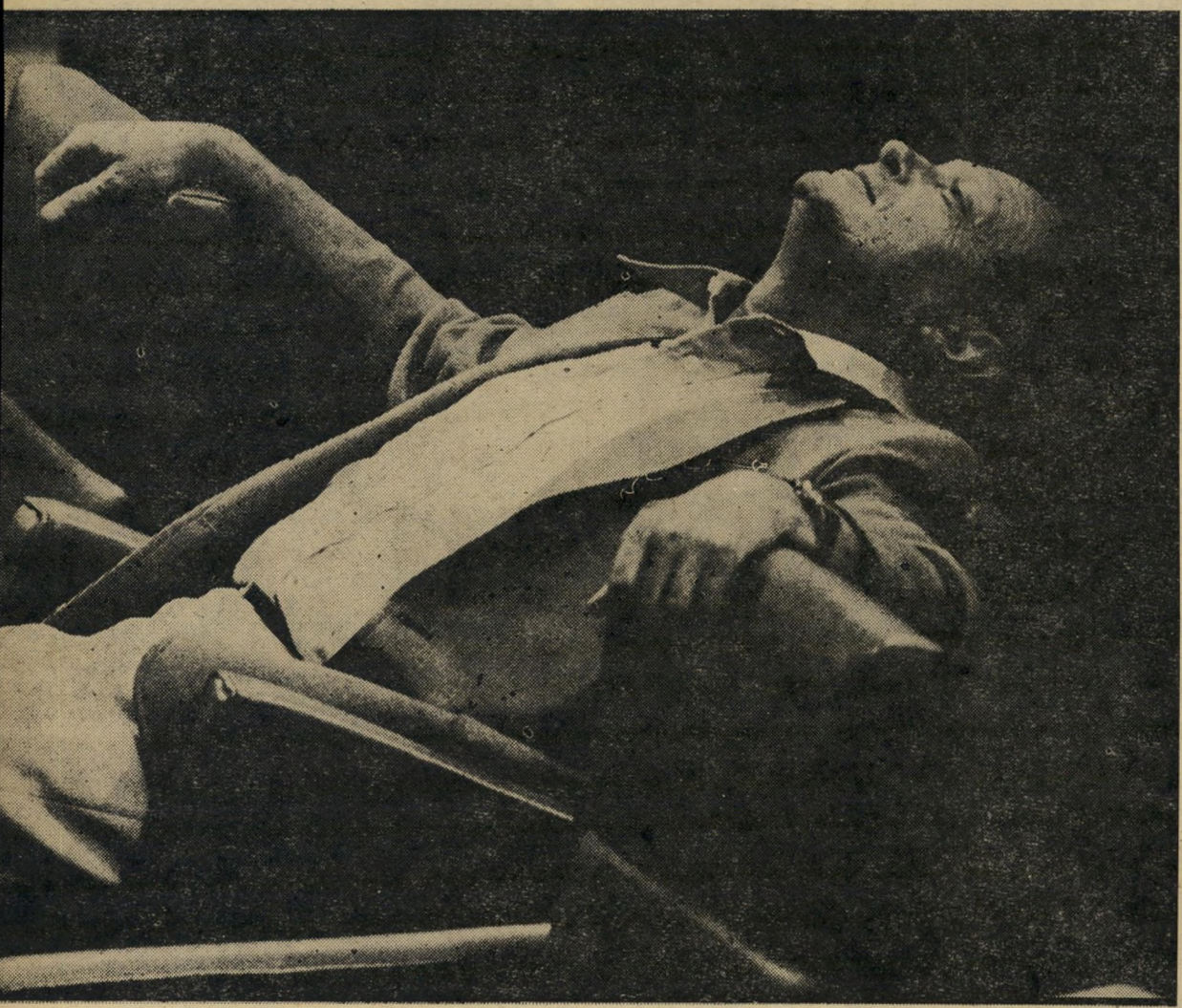

אלוף חוטף תנומה בכנס מיפלגתי (1960)
מעשי, טבעי, סביר, פשוט, חבר

אלון נח ליד שולחן הממשלה בכנסת (1974)
הגינות ויציבות, נאמנות ואיפוק, חוש מידה

שנים, כי באותם הימים הסביר לו אלון את התוכנית בצורה הפוכה: שחלק הי מיבצעי היחידים שלה הוא ישוב ביקעתי הירדן, וכי תנועת-החרות צריכה לתמוך בכך. כל שאר חלקי-התוכנית הם תיאור רשיים, ועל כן אין טעם להתווכח עליהם. אלון הכחיש דברים אלה בטעם נבוך — אך אני נוטה להאמין ל־בנין.

74: פרשה עגומה

מ אז רבך יגאל אלון בתוכניתו, והור־דה עימה באופן מוחלט. היה לכך היבט חיובי אחד: אלון היה המנהיג היחיד במימסד הישראלי שדבק בתוכנית כלשהי ברעיון, ושלא לחם רק מילחמה פרטית על כסאות וקאריירה. אך היתה לכך גם השלכה שלילית מאד: איר אפשר היה לשחרר גם את אלון מן התוכנית. לעניות דעתי, תוכנית-אלון היתה שטות. מבחינה ביטחונית, זוהי מיפלגת — ואין מומחה צבאי רציני בעולם שאינו מתייחס אליה בחייד. מבחינה מדינית היא חסרת שחר, שום פלסטיני, ולא כל שכן מלך ירדן, אינו יכול להסכים לה. מעודם לא נמצא אף ערכי אחד שתמך בה בגלוי או בסתר.

משום-מה), אלא יש לנתקם מן העולם הערבי על-ידי חסימה יהודית נחלנית לאיר רך הירדן וים-המלח. רק פרוודור צר, ליד יריחו, נועד לאפשר קשר בין שכם וחבי רון והגדה המזרחית. תכונה אחת של התוכנית נשי כחה: אלון לא התנגד אז למדרי־נה פלסטינית. בכלל לא היה איכ־פת לו אם יקום כגדה המערבית המנותקת, מגנין ועד חברון, שיר־פון ירדני או פלסטיני-עצמאי. גיר־שתו היתה: ירצו הירדנים, כסדר, לא ירצו — נמסור זאת לפלסטיני־נים.

רק לאחר מכן, כאשר רעיון המדינה הפלסטינית הפך מיפלגת נוראית בעיני הישראלי המצוי, שטוף-המות, נסוג אלון בשקט מרעיון זה, ודבק בילעדית במ־תרון ירדני. לפני כן הסביר לי פעמים רבות שאין לו כל התנגדות למדינה פלסטינית בשטח המצומק. פעם, בעת ויכוח בכנסת, האשמתי אותו מעל הדוכן בכך שאין הבדל של ממש בינו לבין דיון, וכי שניהם ניצים בצור רות שונות. בתום דברי שיגר לי פתק: „במה אני פחות יונה ממך?” בשיחה שניהלנו כתוצאה מכך, הבטיח שוב כי אינו מתנגד למדינה פלסטינית, וכי תוכנית אלון היא תוכנית-שלום יונית. לעומת זאת טען מנחם בגין, כעבור

רני — תפקיד שאלון בוודאי לא חשב עליו במודע, אך שמן הסתם התגעגע אליו מתחת לסף ההכרה, אחרי שנהנה ממעמד זה במילחמת-העצמאות.

מאז, ועד ליום-הכיפורים, כמשך שש שנים ויותר, הפכה האיבה ל־דיון לגורם השליט בחייו של אלון, עד שהפכה כמעט לגידול ממאיר. מעשים רבים, שאין להם הסבר אחר, באו על רקע זה.

הדוגמה הבולטת: כשחבורת הקנאים של הרב משה לווינגר פלשו בפסח 1968 לחברון, תוך הונאת צה"ל, היה זה אלון שאָר־ץ אליהם, כראשון, כדי לפרוש על־הם את חסותו. מכיוון שצה"ל התנגד לפלישה זו, ומשה דיון היה אחראי על צה"ל, היה זה תימרון של יגאל לאגוף את דיון ולחטוף ממנו עניין סופלרי. מבחינה זו, כל הצרות הנוכחיות בחברון, הטירוף של אנשי קריית-ארבע והכניעות של ממשלת-בגין, הם כלי-כולם תולדת מע־שה נמהר אחד של יגאל, שנבע מאיבתו לדיון.

אפשר להרבות בדוגמות כאלה. על רקע זה רבתי עם יגאל בפעם היחיד־דה בחיי. באחת מאותן שיחות-על-ארו־חות-ערב, החלטתי להגיד לו מה אני חושב. אחרי הכל, אם ירדני אינו מעז להיות גלוי-לב — איזה ערך יש לידידות? אמרתי לו בערך כדברים האלה: „יגאל, אל תנסה להיות מלך הניצים. התפקיד הזה תפוס על-ידי משה דיון. אין מקום לדיון שני. אך יש תפקיד גדול הוועק לאיש: להיות מלך היונים, להנהיג את כל כור חות-השלום, להניח לפני המדינה תוכנית נועזת של נסיגה מהשטחים והקמת מדינה פלסטינית תמורת שלום.”

יגאל קיבל את הדברים כמורת רוח. כמיוחד נועם, כך הרגשתי, מן הטענה שהוא מבקש להיות „דיון שני”. הוא הכחיש בתוקף שהוא מעוות את השקפותיו כדי להתחרות בדיון, והכריז שאינו יר־נה כמזנו.

כל זה נאמר בידידות ובאיפוק, ונפ־רדנו לשלום, כרגיל. אך לאחר מכן לא נפגשנו באופן פרטי במשך תקופה ממו־שכת.

67: תוכנית אלון

ב אותם הימים נולדה „תוכנית אלון” המפורסמת, שהטילה מאז ועד היום את צילה על יגאל. כדי להבין את ה„תוכנית” המור־זרה הזאת, יש לדעת כיצד וכאיזו נסיבות נולדה. פשוט אי-אפשר להבינה אחרת.

מייד עם שוך מילחמת ששת-הימים, כשהגדה המערבית היתה כולה בידי צה"ל, מיהרו אנשי הקיבוץ המאוחד אל השטר־הים הכבושים. מטרם היתה, כמוכן, אחת

ויחידה: לברר היכן אפשר להקים ישר־בים של הקיבוץ המאוחד. אנשי-הקיבוץ הם מיקצוענים בשטח ההתיישבות, בניגוד לאנשי גוש-אמונים של היום, שהם מיקצוענים בענייני-שמיים, אך שאין להם מושג בענייני-רקע. סיור מהיר שיכנע את אנשי-הקיבוץ, כי הגדה המע־רבית כולה אינה מתאימה לעיבוד חקלאי מודרני, לפי שיטות הקיבוץ, אך שטח אחד משך את תשומת-לבם: ביקעת-הירדן. שם יש שטחים נרחבים, שטוחים, שהיו כמעט ריקים. המים מצויים בנהר בשפע. בקיצור: שטח אידיאלי לרצף של קיר־בוצים.

מנחיגי הקיבוץ המאוחד, זכראי־שם יצחק טבנקין הנחלני, החליטו לספח את ביקעת-הירדן. יגאל אלון בא להלביש החלטה פשוטה זו ב־לבוש של תיאוריה „ביטחונית”, שתצדיק את המעשה.

נאמנותו הראשונה והעליונה של יגאל אלון היתה תמיד לקיבוץ המאוחד, לתנו־עתו, לאחדות-העבודה, מילוי מיצוות הקיר־בוץ היתה בעיניו תמיד ציווי עליון, מובן מאליו, שאין לחרור אחריו. על רקע זה, התוכנית מובנת. עיקרה: סיפוח ביקעת-הירדן, יחד עם המת-הגולן ורצועת-יעוה. התיאוריה הביטחונית-מדי־נית אמרה שאין לספח שטחים ערביים מאוכלסים בצפיפות (מלבד רצועת-יעוה,

כמסיבה בכפר-יתבור (1978)
— יופה תואר